

GRETA predstavlja izložbu

GEOGRAFIJE (POST)APOKALIPSE

prema kustoskom konceptu Mirne Rul

*Stvorit ću novi svijet,
nova brda,
nove gradove!*

Ivan Kožarić

Iako riječ apokalipsa, odnosno ἀποκάλυψις, prevedemo li je doslovno sa starogrčkog jezika, znači otkrivenje ili razotkrivanje, odnosno činjenje vidljivim nečeg (donedavno) skrivenog od pogleda ili razumijevanja, u semantičkom smislu, ona progovara o propasti svijeta kakvog poznajemo – najčešće izazvanoj kakvom katastrofom. Bilo da je riječ o religioznim ili profanim diskursima o kraju vremena, u svakome od njih, nekad očito, a ponekad nešto suptilnije, te sasvim u skladu s teorijama o cikličkom karakteru povijesti, čitamo i priču o začetku nečeg novog i drugačijeg. Kraj jednog ciklusa predstavlja tako početak onog drugog, ne nužno lošijeg niti boljeg, već upravo onakvog kakvog sami stvorimo. Svakom su početku i prekretnicama stoga inherentne neograničene mogućnosti, koje opet u sebi sadrže potencijal za izgradnju nečeg boljeg od onoga što smo „ostavili“ u prošlom ciklusu – bilo da je riječ o onom individualnom ili kolektivnom. Govoreći o recentnoj pandemijskoj krizi, indijska književnica Arundhati Roy¹, pripovijeda kako su, povijesno, pandemije prisiljavale ljude da trajno raščiste s prošlošću, potom da iznova osmisle i, u konačnici, počnu kreirati zajedničku budućnost gradeći novi svijet. Svaka je kriza, pa

tako i ova, smatra Roy, svojevrsni prolaz – portal između ovog svijeta i onog budućeg, pri čemu sami odabiremo način na koji ćemo kroz njega proći – možemo proći „vukući leševe naših predrasuda i mržnje, pohlepu, „banke podataka“ i mrtve ideje, ostavljajući umiruće rijeke i zadimljeno nebo iza nas. Ili ćemo kroz njega proći lagani, sa sasvim malo prtljage, spremni zamisliti drugačiji svijet. I za njega se boriti.“²

Zagrebački potres, kojeg je ovaj grad dočekaao u lockdown-u, u osvit onoga što je tek počinjalo nalikovati distopiji, ostavio je snažne posljedice, kako na sam grad, tako i na ljude, dok nas je onaj u Petrinji, već polako naviknute na najcrnje moguće scenarije, još jednom bacio na koljena. Probudeni tim prvim zagrebačkim jutarnjim treskom i „nagriženi“ nagovještajima pandemijskih užasa koje još uvijek nismo mogli anticipirati, bili smo prisiljeni zapitati se bliži li se možda ipak kraj svijeta – apokalipsa koju su različiti vjerski vođe i „new age“ proroci najavljivali po kojekakvim bizarnim internetskim portalima već godinama. Izložba GEOGRAFIJE (POST)APOKALIPSE bavi se različitim konotacijama riječi „(post) apokalipsa“, otvarajući prostor za dijalektički pristup te dekonstrukciju svega onog što

1 <https://www.ft.com/content/10d8f5e8-74eb-11ea-95fe-fcd274e920ca>

2 <https://www.ft.com/content/10d8f5e8-74eb-11ea-95fe-fcd274e920ca>

kao društvo moramo prevladati, prije nego li ćemo (pokušati) sagraditi novi svijet. Ovom izložbom, izbjegavajući preozbiljan diskurs i vodeći se parolom kako je humor najvažniji kad je situacija najkritičnija, prizivamo recentne događaje kao što su potres, pandemija ili, primjerice, pad drona u Zagrebu te nagoviještamo izmaštane budućnosti koje mogu biti vizije kraja ili, pak, novog početka. Dotičemo se i pitanja transhumanizma, novih tehnologija, njihovih dosega i mogućeg smjera, opasnosti, ali i eventualne koristi od ubrzanog razvoja IT industrije i drugih tehnologija, te posljedica neoliberalnog kapitalizma.

Izložba GEOGRAFIJE (POST)APOKALIPSE predstavlja tako, s jedne strane, svojevrsnu rekapitulaciju i „razotkrivanje“ društva kakvog poznajemo, zajedno sa svim njegovim malformacijama, dok s one druge stidljivo pogledava u budućnost – kako razrušenih gradova koje tek valja iznova sagraditi, tako i čitavog društva kojem će, u vremenima koja dolaze, trebati temeljiti „makeover“. On može voditi ka još većoj degradaciji i dehumanizaciji čovjeka ili, pak, možemo kroz ovaj „portal“ promjena proći laganim korakom, kakvog nam sugerira Arundhati Roy, i zajedničkim snagama, pokušati sagraditi „novi svijet, nova brda, nove gradove“ dostojne Čovjeka.

Mirna Rul

Izložba GEOGRAFIJE (POST)APOKALIPSE prva je u nizu izložaba kojima se Greta, nakon gubitka vlastitog galerijskog prostora i perioda bivanja u onom virtualnom, ponovno vraća u neki drugi, fizički prostor. Te će izložbe, svaka na svoj način, promišljanju prostora u smislu subjektivne realnosti, dati nove, šire konotacije.

AUTORI

Gildo Bavčević, Mihael Giba, Vojin Hraste, Sven Klobučar, Ana Kovačić, Kristina Marić, Predrag Pavić, Ana Sladetić, Natalija Škalić, Ivana Tkalčić